NORAKSTS

Lieta Nr.42578507
A3356– 08/22

S P R I E D U M S
L a t v i j a s t a u t a s v ā r d ā

Rīgā 2008. gada 1.septembrī

Spriedumu, izskatījusi lietu rakstveida procesā, taisīja Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā: tiesnese Ļ.Kušnire

Lietas dalībnieki:
pieteicēja – *V.K.*
atbildētājas, Griškānu pagasta pašvaldības, pusē pieaicinātā iestāde – Griškānu pagasta padome.

Pieteikuma priekšmets: Griškānu pagasta padomes 2007.gada 18.jūnija lēmuma "Par *V.K.* iesnieguma izskatīšanu par zemes piešķiršanu" atcelšana un labvēlīga administratīvā akta izdošana.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

[1] 2007.gada 8.augustā Administratīvajā rajona tiesā ir saņemts *V.K.* (turpmāk – pieteicēja) pieteikums par Griškānu pagasta padomes 2007.gada 18.jūnija lēmuma "Par *V.K.* iesnieguma izskatīšanu par zemes piešķiršanu" atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Pieteikumā norādīts tālāk minētais.

[1.1] 1997.gada 19.martā Lendžu pagasta Zemes komisija ir nolēmusi atzīt pieteicējas īpašuma tiesības uz 6,2 ha zemes. Par daļu no minētās zemes pieteicēja ir saņēmusi kompensāciju, kā rezultātā pieteicējai Lendžu pagastā ir palikuši 3 ha zemes.

[1.2] 1998.gadā pieteicēja ir griezusies Lendžu pagastā ar lūgumu pārvest atlikušo zemes platību uz Griškānu pagastu. Lendžu pagasta Zemes komisija 1998.gada 30.martā ir pieņēmusi lēmumu pārvest pieteicējas mantojamo zemi uz Griškānu pagastu.

[1.3] 2007.gada 14.martā pieteicēja ir lūgusi Valsts zemes dienestam (VZD) atjaunot īpašuma tiesības uz zemi Griškānu pagastā – saimniecību "Dvīni". Valsts zemes dienesta (VZD) Latgales reģionālā nodaļa 2007.gada 28.martā ir pieņēmusi lēmumu Nr.9A-1.1-295, ar kuru atjaunojusi pieteicējai īpašuma tiesības, piešķirot pieteicējas mantojamai zemei līdzvērtīgu zemi "Dvīni" Griškānu pagastā 2,99 ha platībā.

[1.4] 2007.gada 10.aprīlī pieteicēja ir vērsusies Griškānu pagasta padomē, lūdzot piešķirt iztrūkstošo zemi 0,34 ha platībā. Pieteicējas lūguma būtība bija Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumā ieviesušās kļūdas

labošana, ar kuru pieteicējai patstāvīgā lietošanā ir piešķirts 3 ha zemes 3,33 ha vietā. Minēto Griškānu pagasta padome nav izpratusi.

[2] 2008.gada 25.martā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteikuma papildinājums, kurā ietverts:

1) lūgums atjaunot procesuālo termiņu Rēzeknes rajona Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmuma (protokols Nr.40) pārsūdzēšanai;

2) prasījums atcelt Rēzeknes rajona Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumu;

3) lūgums piedzīt no atbildētāja visus tiesāšanas izdevumus.

[2] Atbildētājs – Griškānu pagasta padome, savā rakstveida paskaidrojumā *(lietas 31.lapa)* tiesai pieteikumu neatzīst un noraida kā nepamatotu. Tāpat atbildētāja tālāk minēto iemeslu dēļ neatzīst pieteikuma papildinājumā ietverto lūgumu atjaunot procesuālo termiņu Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmuma pārsūdzēšanai un prasījumu atcelt šo lēmumu.

[2.1] Faktiskajiem apstākļiem neatbilst pieteicējas apgalvojums, ka par Rēzeknes rajona Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumu pieteicēja esot uzzinājusi no VZD Latgales reģionālās iestādes 2007.gada 28.marta lēmuma Nr.9A-1.1.295. Lēmums pieteicējai ticis nosūtīts normatīvajos aktos noteiktajā 10 dienu termiņā pa pastu parastā sūtījumā. Tāpat lēmums pieteicējai ticis paziņot mutvārdos Griškānu pagasta padomē, kur pieteicēja bija vērsusies, lai uzzinātu par iesnieguma izskatīšanas rezultātu. Atsauce uz minēto lēmumu bija ietverta dokumentos par zemes ierādīšanu dabā. Pieteicējas paraksti uz šiem dokumentiem citstarp liecina, ka pieteicēja bija informēta par Rēzeknes rajona Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumu pirms VZD Latgales reģionālās iestādes 2007.gada 28.marta lēmuma Nr.9A-1.1.295 saņemšanas.

[2.2] Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmums ir kļuvis neapstrīdams, un pieteikumu par šī lēmuma atcelšanu, ņemot vērā likuma „Administratīvā procesa likuma spēkā stāšanās likuma" 11.panta trešajā daļā paredzēto, tiesā vairs nevar iesniegt.

[3] Tiesas sēdēs pieteicēja pieteikumu uzturēja, balstoties uz pieteikumā un tā papildinājumos ietverto pamatojumu. Uzsvēra, ka atbildētājs, piešķirot pieteicējai zemi mazākā platībā, nekā viņai pienākas, ir pieļāvis kļūdu. Atbildētājam sava kļūda jānovērš, piešķirot pieteicējai iztrūkstošo zemes platību. To, ka Lendžu pagasta zemes vērtība ir augstāka par Griškānu pagasta zemes vērtību un tādējādi Griškānu pagastā zeme nepamatoti tikusi piešķirta mazākā platība, sapratusi no VZD Latgales reģionālās iestādes 2007.gada 28.marta lēmumā Nr.9A-1.1.295 norādītās informācijas. Attiecībā uz prasījumu piedzīt no atbildētāja tiesāšanās izdevumus pieteicēja paskaidroja, ka vēlas, lai atbildētājs atmaksā viņai samaksāto valsts nodevu.

[4] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve pieteikumu neatzina, balstoties uz pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādītajiem faktiem un argumentiem.

M o t ī v u d a ļ a

[5] Tiesa lietā konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[5.1] Ar Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumu (protokols Nr.40) pieteicējai Griškānu pagastā Janapoles sādžā lietošanā piešķirta zeme 3,0 ha platībā.

Ar Valsts zemes dienesta Latgales reģionālās nodaļas 2007.gada 28.marta lēmumu Nr.9A –1.1. – 295 pieteicējai uz šo zemi 2,99 ha platībā (platība precizēta uzmērīšanas rezultātā) atjaunotas īpašuma tiesības *(lietas 20. un 51.lapa).*

[5.2] 2007.gada 10.aprīlī pieteicēja ar iesniegumu *(lietas 21.lapa)* vērsās Griškānu pagasta padomē, norādot tālāk minēto.

[5.2.1] Pieteicējai ar Valsts zemes dienesta Latgales reģionālās nodaļas 2007.gada 28.marta lēmumu Nr.9A –1.1. – 295 atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi 2,99 ha platībā „Dvīni", Griškānu pagastā Rēzeknes rajonā.

Šī zeme pieteicējai tika piešķirta kā līdzvērtīga zeme pieteicējas mantojamās zemes vietā Rēzeknes rajona Lendžu pagastā.

Atbilstoši iepriekšminētajā lēmumā, kā arī Valsts zemes dienesta Rēzeknes nodaļas zemes 1997.gada īpašuma kompensācijas aprēķinā norādītajam, līdzvērtīgas zemes platībai jāatbilst 3,33 ha.

[5.2.2] Pieteicējai ir zudušas tiesības saņemt par iztrūkstošo zemi kompensāciju atbildētāja vainas dēļ, tam vilcinoties pieņemt lēmumu par zemes piešķiršanu 9 gadus. Tāpēc pašvaldībai ir pienākums piešķirt iztrūkstošo zemi 0,34 platībā dabā.

[5.3] Ar Griškānu pagasta padomes 2007.gada 18.jūnija lēmumu (protokols Nr.9, 3.,7.§), konstatējot, ka iesniegums ir iesniegts pēc likumā „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" noteiktā termiņa un pašvaldībai nepastāv tiesiska iespēja lemt par zemes piešķiršanu, pieteicējas iesniegumu nolemts noraidīt *(lietas 9.lapa).*

[6] Tiesa konstatē, ka lietā vispirms ir nepieciešams izvērtēt, vai Griškānu pagasta padomes 2007.gada 18.jūnija lēmums ir pārbaudāms administratīvajā procesā tiesā un kādā apjomā tas ir pārbaudāms.

Lai atbildētu uz šo jautājumu, ir izvērtējama pieteicējas 2007.gada 10.aprīļa iesnieguma *(lietas 16.lapa)* daba, proti, lietā izvērtējams, vai minētais iesniegums ir iesniegums par jauna administratīvā procesa uzsākšanu, novēloti iesniegtais apstrīdēšanas iesniegums, kurā tiek apstrīdēts Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmums, vai arī iesniegums par administratīvā procesa uzsākšanu no jauna.

Atbildētājs, kā tas izriet no pārsūdzētā lēmuma, ir uzskatījis, ka ar šo iesniegumu pieteicēja ir iniciējusi jaunu administratīvo procesu.

Tiesa uzskata, ka iepriekšminētais pieņēmums ir kļūdains.

No pieteicējas iesnieguma pašvaldībai, pieteikuma tiesai un tā papildinājumiem, kā arī mutvārdu paskaidrojumiem tiesas sēdēs izriet, ka pieteicēja vēlējusies un joprojām vēlas, lai tiek revidētas tiesiskās attiecības, kuras ir nodibinātas ar Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumu (protokols Nr40). Citiem vārdiem, pieteicēja uzskata, ka ar šo lēmumu viņai tika

piešķirta zeme mazākā platībā, nekā viņai pienācās, ņemot vērā zemes vērtības starpību Lendžu un Griškānu pagastos.

Tādējādi pieteicējas iesniegums nepārprotami bija vērsts uz jau nodibināto un pastāvošo tiesisko attiecību pārskatīšanu.

Līdz ar to tiesa secina, ka šajā lietā izskatāmais jautājums ir par to, vai pieteicējai ir tiesības prasīt revidēt tiesiskās attiecības, kas nodibinātas ar Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumu (protokols Nr.40), iesniedzot par šo lēmumu apstrīdēšanas iesniegumu un turpinājumā pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, vai arī prasot iestādei izdot labvēlīgu administratīvo aktu par administratīvā procesa uzsākšanu no jauna.

[7] No lietas materiāliem redzams, ka pieteicēja pieļauj abus iepriekšminētos variantus. Tā pieteikumā tiesai pieteicēja uzsver, ka viņas iesniegums bijis vērsts uz kļūdas, kas bija pieļauta ar Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumu, labošanu. Pieteikuma papildinājumos pieteicēja lūdz atjaunot procesuālo termiņu Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmuma pārsūdzēšanai. Minētais rada pamatu pieņemt, ka pieteicējas iesniegums bijis vērsts uz Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra apstrīdēšanu, tādējādi Griškānu pagasta padomes 2007.gada 18.jūnija lēmums tiesā ir pārsūdzēts kā lēmums, ko iestāde ir pieņēmusi, izskatot apstrīdēšanas iesniegumu.

Tajā pat laikā no pieteikuma tiesai ceturtās un piektās rindkopas izriet, ka pieteicēja ar iesniegumu par papildus zemes piešķiršanu pašvaldībā vērsusies tikai 2007.gada aprīlī tāpēc, ka par to, ka Griškānu pagastā zeme ir mazāk vērtīga nekā Lendžu pagasta zeme, uzzināja no VZD Latgales reģionālās iestādes 2007.gada 28.marta lēmuma Nr.9A-1.1.295. Šādu pieteicējas nostāju ir iespējams interpretēt arī kā vēlmi uzsākt administratīvo procesu no jauna sakarā ar apstākļiem, kas personai iepriekš nebija zināmi.

Ņemot vērā šajā punktā norādīto, tiesa, pirmkārt, izvērtēs pieteicējas pieteikuma par Griškānu pagasta padomes 2007.gada 18.jūnija lēmuma kontroli pieļaujamību, vadoties no aspekta, ka pieteicējas iesniegums pašvaldībai ir Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmuma apstrīdēšanas iesniegums.

Otrkārt, tiesa izvērtēs, vai pastāv priekšnoteikumi administratīvā procesa, kas ir noslēdzies ar Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumu, uzsākšanai no jauna .

[8] Tiesa, ņemot vērā tālāk norādīto, konstatē, ka pieteikums par Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmuma revidēšanu nav pieļaujams.

Likuma „Administratīvā procesa likuma spēkā stāšanās likuma" 11.panta trešā daļa noteic, ja iestāde nav pieteicējam paziņojusi par lēmumu sakarā ar viņa iesniegumu, kas iesniegts pirms 2004.gada 1.februāra, pieteikumu tiesai var iesniegt viena gada laikā no dienas, kad persona ar iesniegumu griezusies iestādē.

Tas nozīmē, ka pat tādā gadījumā, ja saistībā ar iesniegumiem, kas iestādē iesniegti pirms 2004.gada 1.februāra, iestāde nav paziņojusi savu lēmumu, pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā varēja iesniegt gada laikā no iesnieguma iesniegšanas. Nekādi izņēmumi šim principam likumā nav paredzēti. No tā izriet,

ka nav nozīmes apstākļiem, uz kuriem pieteicēja, lūdzot atjaunot procesuālo termiņu pieteikumam par Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmuma atcelšanu, norāda pieteikuma papildinājumos, jo atjaunot procesuālo termiņu pieteikuma iesniegšanai, kura iesniegšanu nepieļauj likums, tiesiski nav iespējams.

Lietā nav strīda, ka pieteicēja ar iesniegumu par zemes piešķiršanu un īpašuma tiesību atjaunošanu uz līdzvērtīgu zemi pašvaldībā bija vērsusies vismaz 1997.gadā, jo tas ir minēts pieteicējas 2007.gada 10.aprīļa iesniegumā tiešā tekstā. Līdz ar to, pat tādā gadījumā, ja Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmums pieteicējai nebūtu paziņots, pieteicēja jebkurā gadījumā nevar vērsties ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā.

Kontekstā ar likuma „Administratīvā procesa likuma spēkā stāšanās likuma" 11.panta trešajā daļā noteikto, nav tiesiskas nozīmes faktam, ka uz Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmuma apstrīdēšanu vērstais iesniegums ir ticis izskatīts Griškānu padomes 2007.gada 18.jūnija sēdē un sakarā ar to ir pieņemts lēmums. Minētais apstāklis pieteikumu par Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmuma atcelšanu nepadara par pieļaujamu.

Administratīvā procesa likuma 282.panta 1.punkts noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja lietā nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā. Līdz ar to daļā par Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumu atcelšanu tiesvedība lietā ir jāizbeidz.

[9] Tiesa, ņemot vērā tālāk norādīto, konstatē, ka lietā nepastāv arī priekšnoteikumi administratīvā procesa uzsākšanai no jauna.

Administratīvā procesa likuma 87.panta pirmā daļa noteic, ja administratīvais akts ir kļuvis neapstrīdams, tajā pašā lietā administratīvo procesu var uzsākt no jauna uz adresāta iesnieguma pamata, ja ir vismaz viens no šādiem apstākļiem: 1) ir mainījušies lietas faktiskie apstākļi, kuri bija par pamatu lēmuma pieņemšanai; 2) lietas tiesiskie apstākļi ir mainījušies adresātam par labu; 3) Eiropas Cilvēktiesību tiesa vai cita starptautiskā vai pārnacionāla tiesa šajā lietā ir pieņēmusi nolēmumu, no kura izriet, ka administratīvais process jāuzsāk no jauna. Šādā gadījumā iestāde, pieņemot lēmumu atsāktajā lietā, balstās uz attiecīgās tiesas nolēmumā konstatētajiem faktiem un to juridisku vērtējumu.

Pieteicējas ieskatā lietas apstākļi, kas ir pamats pārskatīt Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumu, ir VZD Latgales reģionālās iestādes 2007.gada 28.marta lēmuma Nr.9A-1.1.295 norādītā informācija, ka zemes nacionalizācijas brīdī Lendžu pagasta zeme ir bijusi vērtīgāka nekā Griškānu pagastā.

Vidējais viena hektāra zemes novērtējums nacionalizācijas brīdī noteikts pielikumā Kārtībai, kādā bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem aprēķināma kompensācija par zemi lauku apvidos (apstiprināta ar Latvijas Republikas Ministru Padomes 1993.gada 10.februāra lēmumu Nr.67). No minētā pielikuma citstarp izriet, ka vidējais viena hektāra zemes novērtējums zemes nacionalizācijas brīdī Rēzeknes rajona Lendžu pagastā sastāda 2,0 tonnas rudzu vienības un Rēzeknes rajona Griškānu pagastā sastāda 1,8 tonnas rudzu vienības,

tādējādi 3,0 ha platība Lendžu pagastā ir līdzvērtīga 3,33 ha platībai Griškānu pagastā.

Tādējādi konstatējams, ka saistībā ar VZD Latgales reģionālās iestādes 2007.gada 28.marta lēmuma Nr.9A-1.1.295 pieņemšanu tiesiskie apstākļi pieteicējai par labu nav mainījušies. Tas, ka vidējais viena hektāra novērtējums Lendžu pagastā ir bijis augstāks nekā Griškānu pagastā, tiesiski bijis nostiprināts jau 1993.gadā. Tādējādi, ja minētais apstāklis Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumā nav ticis ņemts vērā, minētais atbilstoši Administratīvā procesa likuma 75.panta pirmās daļas 3.punktam ir pamats administratīvā akta apstrīdēšanai, bet ne administratīvā procesa atsākšanai no jauna

Tāpat konstatējams,, ka ar VZD Latgales reģionālās iestādes 2007.gada 28.marta lēmuma Nr.9A-1.1.295 pieņemšanu, nav mainījušies arī lietas faktiskie apstākļi, kuri bija par pamatu Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmuma pieņemšanai.

Ievērojot minēto, ir noraidāms pieteicējas prasījums par labvēlīga akta izdošanu.

[10] Ņemot vērā sprieduma [7] –[10] punktā norādīto, secināms, kaut arī pārsūdzētajā Griškānu padomes 2007.gada 18.jūnija lēmumā pieteicējas iesnieguma daba nav noteikta pareizi un pieteicējas iesniegums nepamatoti vērtēts kā iesniegums par jauna administratīvā procesa uzsākšanu, minētais nav novedis pie pieteicējas tiesību aizskāruma, jo pašvaldībai nebija pienākuma izskatīt apstrīdēšanas iesniegumu par Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumu un pieņemt lēmumu sakarā ar šo iesniegumu. Tāpat pašvaldībai nebija pamata izdot pieteicējai labvēlīgu aktu par administratīvā procesa, kas ir noslēdzies ar Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmumu, uzsākšanu no jauna.

[11] Saskaņā ar APL 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Ievērojot minēto pieteicējas lūgums piespriest no atbildētāja samaksāto valsts nodevu par pieteikuma iesniegšanu tiesā ir nepamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 282.panta 1.punktu, 246.-251., 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

tiesvedību lietā daļā par *V.K.* prasījumu par Griškānu pagasta zemes komisijas 1997.gada 8.oktobra lēmuma atcelšanu izbeigt.

Noraidīt *V.K.* pieteikumu par labvēlīga administratīva akta izdošanu.

Noraidīt *V.K.* lūgumu piespriest no Griškānu pagasta padomes par labu pieteicējai samaksāto valsts nodevu.

Spriedumu 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese Ļ.Kušnire